

## MUZEJSKI VJESNIK

### GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

## TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Gradskog muzeja Bjelovar

Glavni i odgovorni urednik: Goran Jakovljević

Tehnički urednik: Željko Vukčević

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar), Miroslav Klemm (Varaždin), Smiljka Marčec (Čakovec), Rastko Pražić (Kutina) i Antun Stišćak (Koprivnica)

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasilu solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Gradski muzej Bjelovar

Za nakladnika: Božidar Gerić

Tisak: COLORPRINT Bjelovar

Broj 13 - ožujak 1990.

God. XIII.

Naklada: 900 komada

Naslovna stranica: Keltski novac iz Ribnjačke kraj Bjelovara, 1. st. pr.n.e.

A-990/97

## Anketa o starim obrtima u OŠ "Maršal Tito" u Kumrovcu - prilog očuvanju etno-naslijeđa

U posljednje vrijeme sve više raste zanimanje za stare obrte i proizvode tradicijskog seoskog obrta. Nastojeći saznati više o obrtima u ovom kraju, razgovarali smo s učenicima Osnovne škole "Maršal Tito" u Kumrovcu s kojom smo već ranije imali dobro razvijenu suradnju: u školi postoje etnološka i turistička sekcija, kustosi našeg Muzeja održavaju predavanja upoznavajući učenike s osnovama etnologije, u školi postoji bogata etno-zbirka, a sami učenici sudjeluju u prikazivanju narodnih običaja, naročito za vrijeme priredbe "Kumrovečke jeseni" i posjećuju naše stalne i povremene izložbene postavbe.

U kumrovečku Osnovnu školu dolaze učenici iz dvadesetak sela sjeverozapadnog dijela općine Klanjec. Da bismo učenicima mogli podijeliti upitnike (skica upitnika u prilogu) i na osnovi njihovih odgovora kasnije anketirati njih ili članove domaćinstva koje se bavi nekim starim obrtom, u školi je postavljen pano na koji su učenici upisivali osnovne podatke koje su prikupili (ime učenika, vrsta obrta, selo). Dobro likovno rješenje samog panoa pridonijelo je zanimanju učenika za ovo istraživanje, te vjerujemo da će nastava likovnog odgoja, proizvodnog i tehničkog odgoja i

domaćinstva, uz dobro organiziran rad učeničke zadruge i suradnju muzeja i škole kod učenika razviti svijest o vrijednosti i značenju starih obrta. Korištenjem kadrovskih i prostornih mogućnosti moguće je u prostorima muzeja i škole organizirati radionice gdje će učenici upoznati stare, već gotovo zaboravljene načine izrade upotrebni predmeta, a neki od učenika koji najbolje ovladaju nekim od obrta kasnije mogu postati vrijedni suradnici našeg Muzeja, te ostvariti prihod izradom originalnog suvenira, sudjelovanjem na radovima održavanja i popravcima (npr. popravak slamnatih krovova) i izrađivati suvenire i upotrebne predmete za šire tržište. Muzeji naše vrste sve više osjećaju potrebu za takvim kadrom i smatramo da sustavni rad s učenicima starijih razreda OŠ "Maršal Tito" u Kumrovcu (ukupno 298 učenika) daje osnovu kontinuiranog rada na odgoju i obrazovanju znalaca danas već dijelom zaboravljenih djelatnosti seoskog stanovništva i tako omogućuje čuvanje dijela tradicijske vrijednosti. Anketa o starim obrtima predstavlja početak intenzivnije suradnje muzeja i škole na ovom području i unapređenju suradnje muzeja "in situ" i stanovnika područja na kojem muzej djeluje.

### *Saznajmo više o starim obrtima*

*Stari obrti dio su našeg kulturnog naslijeđa i potrebno je sačuvati sjećanje na njih i saznati što više o njima. Ako se netko u vašoj kući ili susjedstvu bavio izradom košara i metli, lončarstvom, bačvarstvom, pčelarstvom ili sličnom djelatnošću, ispunite ovaj list!*

ADRESA DOMAĆINSTVA \_\_\_\_\_

ČLANOVI DOMAĆINSTVA (ime i godina rođenja) \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

DOMAĆI NAZIV (NADIMAK) \_\_\_\_\_

STARI OBRT KOJIM SE DOMAĆINSTVO BAVI \_\_\_\_\_

OPIŠI KAKO SE TO RADI /MOŽEŠ OPISATI I CRTEŽOM/ \_\_\_\_\_

## Poll on Traditional Rural Handicrafts in the Kumrovec Area - a Contribution to the Protection of Ethno-Heritage

In order to promote interest and get more information about old traditional handicrafts in the environs of Kumrovec, the Kumrovec Old Village Museum and "Maršal Tito" Primary School organized lectures and interviews with the pupils who attend "Maršal Tito" School in Kumrovec and live in about twenty neighbouring, sometimes quite remote, villages. The

pupils were given questionnaires that were to be filled in with data about a family or person still engaged in old handicrafts.

The feed-back information will form the basis for further school and museum education of pupils who could later become skilled craftsmen, technicians and souvenir makers for the requirements of the Kumrovec Old Village Museum and other similar institutions in this region.

Translated: by Ivan Broz

Stjepan HAJDUK, Zavičajni muzej Varaždinske Toplice

## Aktivnosti Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice uz jubilej topličkih vatrogasaca

ZMVT kroz više od 50 godina svojega postojanja uvijek se pripravno uključivao u akcije i manifestacije svoje društvene sredine, dajući im doprinos u pravilu veći od svojih objektivnih mogućnosti. Tako je bilo i 1989. prilikom proslave 100. obljetnice Dobrovoljnog vatrogasnog društva Var. Toplice, najstarijeg DVD u općini (bivšem kotaru) Novi Marof.

Kada je sredinom travnja 1989. konstituiran odbor za obilježavanje spomenutog jubileja, autor ovog članka predložio je da se ZMVT uključi u program proslave izdavanjem prigodne publikacije i priređivanjem izložbe. Ovi neplanirani poslovi uspješno su realizirani u vremenu manjem od pet mjeseci.

Suradnja Muzeja s DVD Varaždinske Toplice započeta je još 30 godina ranije, kada je u Muzeju pohranjen dio starije arhive ovog Društva. Na temelju toga je 1964. - povodom 75. godišnjice Društva mr. ph. Josip Čabrian napisao referat o historijatu topličkog vatrogastva. Godine 1973. Muzeju je predana društvena zastava iz 1926. Po prihvatanju prijedloga o publikaciji i izložbi, Muzej dobiva ostatak starije vatrogasne arhive: hrpu papirina u kojekakvom stanju.

Na temelju Čabrianova referata te korištenja novodobivenih arhivalija u Muzeju je nastala knjižica "Sto godina Dobrovoljnog vatrogasnog društva Varaždinske Toplice", tiskana u "Grafičaru", Ludbreg, u nakladi od 1.000 primjeraka. Zbog ograničenih sredstava kojima je raspolagao slavljenik i suizdavač DVD Var. Toplice, knjižica je skromna po obimu i opremi: 32 stranice + kartonske korice, formata 17 x 24 cm, sa 16 fotografija. Autor i redaktor je potpisnik ovog članka, likovni i tehnički uređnik - toplički likovni pedagog i višegodišnji suradnik ZMVT Antun Sopić, fotografije su djelo kolege iz varaždinskog muzeja Davora Puttara.

Za razliku od brojnih sličnih izdanja, navedena knjižica je daleko od slavljeničke pompe i rasipničkog luksuza. Historijat topličkog vatrogastva uklobljen je u okvire bogate prošlosti Var. Toplica - starodrevnog naselja i glasovitog kupališnog lječilišta. Istaknuto je da je nekoliko velikih požara markiralo prekretnicu u razvoju naselja i lječilišta, da je jedan od najznačajnijih topličkih antičkih spomenika - Konstantinova ploča - ujedno i prvi dokument o požaru u našim Toplicama. Da se razbije monotonija